

Notitie:
Commentaar op Concept Huishoudelijk Reglement Stichting Bewoners Vredenburg (SBV) (“Concept Reglement”)

Betreft:

Concept Huishoudelijk Reglement Stichting Bewoners Vredenburg versie 31-01-2023 (“Concept Reglement”) en Toelichting/leeswijzer (Concept versie 13-02-2023)

Opstellers:

mr. J.A.C. Verheyden, advocaat, Holthe 37c, 9411 TN Beilen

mr. P.W.M. Rissewijck, Groningensingel 867, 6835 GH Arnhem

Correspondentie via: e-mail: pieter.rissewijck@outlook.com

Datum: 6 maart 2023

I. Algemeen:

Een stichting heeft met haar bestuur eigen zelfstandige bevoegdheden en verantwoordelijkheden, geregeld in de wet en haar statuten. Als men echt zeggenschap voor anderen (i.c. het Bewonersoverleg) wil creëren, dan is niet de stichtingsvorm daarvoor geschikt, maar bij uitstek de vereniging. Een vereniging heeft leden, die zeggenschap hebben over het reilen en zeilen van hun vereniging. Een stichting heeft dat niet en is daarmee per definitie **ondemocratisch**.

Gekunstelde en hybride constructies die dat onderscheid tussen stichting en vereniging juridisch en feitelijk ondergraven, druisen in tegen de wet (misbruik van recht/bevoegdheid) en zijn daarom niet toegestaan.

Overigens zijn er ook andere, minder formele, organisatievormen mogelijk, waarbij de zeggenschap van bewoners goed kan worden verzekerd, bijv. wijkplatforms, waarbij ook de gemeente (geldverstrekker) een nuttige functie kan vervullen.

II. Het Concept Reglement:

Bij bestudering van het Concept Reglement c.a. vallen de volgende zaken op:

1. **Opdracht en mandaat** van het Bewonersoverleg aan de Stichting (het Bestuur), bijv.: art. 1. definitie Stichting, art. 2 r, aanhef, art. 2 r. ii, art. 2 s, art. 3 a.
2. **Uitvoering** van de opdracht en het mandaat door de Stichting (het Bestuur) alsmede **het laten uitvoeren** van taken en besluiten van het Bewonersoverleg door de Stichting (het Bestuur), bijv.: art. 3 c; art. 1. Definitie Stichting; art. 2 b. en g, art. 2 r, ii.
3. **Goedkeuring** door het Bewonersoverleg en **vaststelling** door het Bestuur, bijv.: art 2, o en q, art. 3, e en f.

Bevoegdheden bij opdracht en mandaat (Bewonersoverleg: opdrachtgever/mandaatgever – Stichting (het bestuur): opdrachtnemer/mandaatontvanger) en het laten uitvoeren van besluiten.

Het zodanig oprekken van de doelomschrijving van de SBV in de statuten, waarbij in feite sprake is van een stichting met “pseudo-leden”, is een handelwijze, die het wezenlijke karakter van een stichting, die geen leden kent, aantast en daarmee ook het verschil met een vereniging, die wel leden kent.

Met kunstgrepen, zoals toegepast in het Concept Reglement, wordt inhoudelijk eenzelfde zeggenschap gecreëerd als die van een vereniging met leden. Deze handelwijze druist in tegen de wet (misbruik van recht/bevoegdheid) en is niet toegestaan.

Uit het bovenstaande vloeit voort, dat ook door het oprekken van de doelomschrijving geen zelfstandige bevoegdheidstoekenning/zeggenschap kan ontstaan in de vorm van opdracht en mandaat van besluiten van het Bewonersoverleg aan het Stichtingsbestuur, zoals hier bedoeld in de betreffende artikellieden van het Concept Reglement. Dit is ook nooit de bedoeling geweest.

Deze nieuwe bevoegdheden van het Bewonersoverleg en het laten uitvoeren daarvan vormen de basis/kern van het voorliggende Concept Reglement en zijn van een dermate importantie dat regeling daarvan in de statuten behoort plaats te vinden. De huidige statuten kennen niet eens het fenomeen Bewonersoverleg, laat staan zijn nieuwe bevoegdheden mede in relatie tot Stichtingsbestuur.

Het kan niet zo zijn, dat, wanneer in de statuten niets is geregeld op dat vlak, men vrij is deze nieuwe bevoegdheden “tussen te fietsen” in het Concept Reglement. Dit kan hoogstens gebeuren via een statutenwijziging. Maar dat heeft geen zin, omdat, zoals uit het bovenstaande blijkt, men niet via een gekunstelde en hybride constructie (kunstgrepen) een stichting kan creëren, die inhoudelijk eenzelfde zeggenschap biedt als die van een vereniging met leden.

Het stichtingsbestuur kan via de statuten bevoegd worden een derde volmacht te verlenen om namens het bestuur besluiten uit te voeren. Maar dat moet dan wel statutair geregeld zijn anders is het besluit tot volmachtverlening vernietigbaar wegens strijd met statuten. Uitzonderingen daarop zijn denkbaar. Maar niet de hier voorgestelde constructie.

Ad. 3:

Goedkeuring Bewonersoverleg – vaststelling Stichtingsbestuur:

Zoals hierboven gesteld, heeft een stichting eigen zelfstandige bevoegdheden en verantwoordelijkheden, geregeld in de wet en haar statuten.

Afwenteling daarvan in termen van goedkeuring van besluiten door andere personen of groepen mensen die geen orgaan van de stichting vormen, in dit geval op een Bewonersoverleg, druist in tegen het wezen van een stichting.

Zo kan een stichting haar financiële verantwoordelijkheden (o.m. begroting, jaarverslag) formeel niet afschuiven c.q. afwentelen op anderen, niet vormende een orgaan van de stichting. Het is natuurlijk gemakkelijk voor een stichtingsbestuur om zijn financiële verantwoordelijkheden eerst te laten goedkeuren door anderen (lees: Bewonersoverleg) en als deze goedkeuring is verkregen, zelf tot vaststelling van de financiële stukken over te gaan. Dat is trouwens wettelijk de verkeerde volgorde.

Eerst moet het bestuur – al dan niet na raadpleging van een registeraccountant – de jaarrekening (of de begroting) vaststellen. Daarna kunnen, mits de wet en de statuten dat toelaten, anderen die daartoe bevoegd zijn overgaan tot goedkeuring of

afkeuring. Met de nu voorgestelde constructie worden anderen (onbewust en ongewild) 'medeverantwoordelijk' gemaakt voor het financiële reilen en zeilen van een stichting(sbestuur). Anderen van buiten de stichting kunnen wel om advies worden gevraagd door het bestuur, maar niet om goedkeuring van de begroting en jaarrekening. Het huidige Huishoudelijk Reglement van de SBV spreekt over het uitbrengen van een "zwaarwegend advies" van het Bewonersoverleg over "besteding van het wijkbudget" (zie art. 1.6 van het huidige Huishoudelijk Reglement). Maar dat is geen goedkeuring.

Formeel kan het stichtingsbestuur afwijken van dit "besluit" van het Bewonersoverleg, want een stichting(sbestuur) heeft een eigen zelfstandige bevoegdheid en verantwoordelijkheid.

Kortom, ook deze bepalingen over goedkeuring door het Bewonersoverleg in het Concept Reglement deugen niet.

III. Conclusie:

Het bovenstaande laat zien, dat een stichting niet via een schijnconstructie (kunstgrepen) - zie i.c. via het Concept Reglement - mag worden omgezet in een stichting met "pseudo-leden". Een stichting heeft eigen, zelfstandige bevoegdheden en verantwoordelijkheden en is daarmee per definitie ondemocratisch; dit in tegenstelling tot een vereniging met leden, die zeggenschap hebben over het reilen en zeilen van de vereniging. Gekunstelde en hybride constructies, die dat onderscheid tussen stichting en vereniging juridisch en feitelijk ondergraven, druisen in tegen de wet (misbruik van recht/bevoegdheid) en zijn daarom niet toegestaan. En vooral juridisch en praktisch niet werkbaar, dat heeft het verleden wel bewezen. In dat kader deugen ook niet de daaruit voortvloeiende bevoegdheidstoekenningen aan het Bewonersoverleg (opdracht en mandaat en het laten uitvoeren daarvan alsmede financiële goedkeuring), die zijn opgenomen in het Concept Reglement. Als echt wordt ingezet op zeggenschap van de bewoners, waarom wordt dan niet gekozen voor een vereniging (met leden) of voor een meer informele organisatievorm, waarbij de zeggenschap van bewoners goed kan worden verzekerd, bijv. wijkplatforms, waarbij ook de gemeente (geldverstrekker, TLO-RKV) een nuttige functie kan vervullen.

Voorliggende aangelegenheid is niet alleen een juridische en principiële kwestie, maar ook een kwestie van het bieden van een legitiem democratisch platform, dat bij een stichting, hoe dan ook, rechtens niet kan worden gegarandeerd.

Opstellers verzoeken het bestuur van de SBV om deze notitie te betrekken bij de besluitvorming omtrent het Concept-Reglement en om zijn schriftelijke reactie te verzenden naar het e-mailadres: pieter.rissewijck@outlook.com

Via dit e-mailadres wordt de reactie van het bestuur van de SBV ook doorgeleid naar de medeopsteller, de heer mr. Verheyden, voornoemd.